

Skræpper *Rumex crispus* (m fl)

Revideret april 2016

Skräppor
Høymoler
Poimuhierakka
Hrukkunjoli
Curled Dock

Kruzet Skræppe, stedbunden staude som producerer mange frø.

Frøstængler af Skræppe om efteråret. Det er disse som skal fjernes!

Skræpper

Betegnelsen **Skræpper** omfatter som regel arterne **Kruzet Skræppe** (*Rumex crispus*) eller **Byskræppe** (*Rumex longifolius*).

Fælles for dem er, at de blomstrer, sætter frø og kommer med nye skud år efter år. Ofte dør de overjordiske dele om vinteren, men nye skud udvikles om foråret fra vækstpunkterne under jorden eller i jordoverfladen. Stedbundne stauder udvikler en tæt plantebestand.

Skræpper har en kraftig pælerod, som kan blive op til 50 cm dyb. Bladene sidder i en tæt roset og blomsterstanden holdes oppe af en 40-100 cm høj stængel. Bladene visner ofte om efteråret, så det er kun den mørke frøstængel, som står igen. Spredningen sker først og fremmest via frø. Hver plante kan

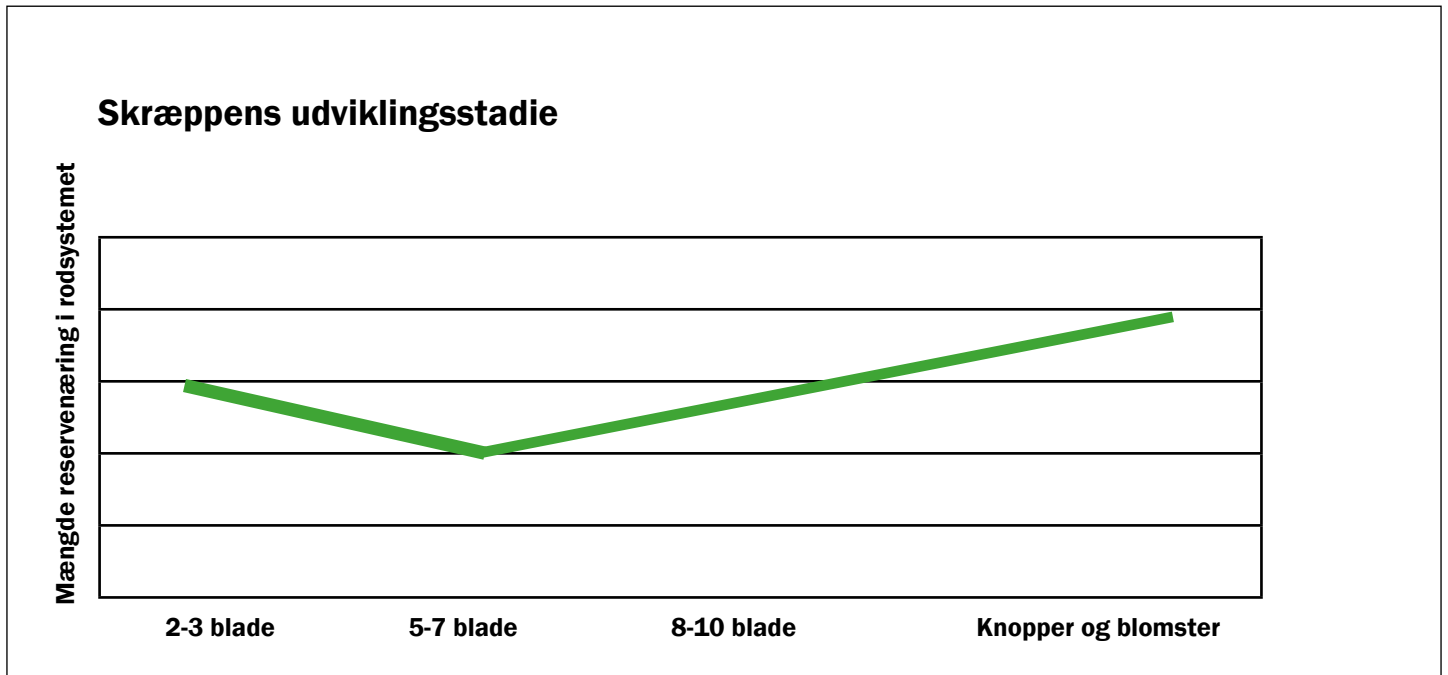
danne flere tusind frø. Frøene er relativt tunge, spredes kun lidt med vinden, men falder ned relativt tæt ved moderplanten. Et tegn på, at frøene begynder at blive spiredygtige er, at de får en mørk til brunsort farve om efteråret. Frøene kan ligge mere end 20 år i ubearbejdet jord og spire når de rette forudsætninger er til stede. Men frøene spirer ikke fra større dybde end 4 cm, og de spirer relativt sent om foråret, ofte i maj-juni, når der er blevet tilstrækkeligt varmt i jorden.

Spredning af skræpper kan også ske via roddele, men vækstpunkterne er begrænset til de øverste 5-7 cm, og dybere dele af roden kan ikke danne nye skud.

Sammendrag

Skræpper er ukrudt i rough og lignende græsarealer, som klippes sjældent. Ligesom Ager-Tidsel er den en flerårig plante. Det som adskiller Skræppen fra Ager-Tidslen er, at den er stedbunden, dvs. at den har en kraftig pælerod, og at spredningen først og fremmest sker med frø.

Når skræppen først har etableret sig, er den i stand til at formere sig hurtigt og frøspredning, og arealet vil da give indtryk af at være uoplejet. Om efteråret ser man de kraftige, høje og mørke frøstængler svaje i den uklippede rough. Denne ukrudtsplante er ikke golfbanens største problem, men er man ude på det rigtige tidspunkt, kan man relativt enkelt forebygge spredning og udbredelse af skræpper.

Figur 1: Skræppe er mest følsom overfor afslåning, når den har 5-7 blade. På det tidspunkt har planten forbrugt sine reserver til ny vækst, men den er endnu ikke begyndt at indlagre nye reserver i de underjordiske plantedele.

Praktisk bekæmpelse

Hvordan skal vi i praksis forhindre dette ukrudt i at sprede sig?

Skræpper kræver meget lys ved etableringen og etablerer sig ofte i åbninger i græstæppet, for eksempel i slidspor.

Årsagen til at de vokser i skadede områder er, at de er meget følsomme overfor rod-konkurrence, og derfor har de vanskeligt ved at etablere sig i en tæt græsbestand. Når en plante først har etableret sig og dannet en pælerod på ca 1 cm i diameter, er den derimod meget robust og tåler stress i form af oversvømmelse, tørke eller kulde.

Det er godt hvis man kan bekæmpe de enkelte skræpper tidligt, mens de endnu bare er få. Får de mulighed for at sætte frø og sprede sig, bliver arbejdet med bekæmpelsen meget større, og effekten af de mekaniske metoder reduceres.

Princippet er at bekæmpe skræppe, når den er mest følsom dvs. ved

kompensationspunktet. En plantes kompensationspunkt er det vækststadium, hvor den har forbrugt sine energi- og næringsreserver til ny vækst, og lige før den begynder at transportere og ind-

lagre næringsreserver fra fotosyntesen i rodsystemet. For skræpper indtræffer kompensationspunktet, når planten har 5-7 blade.

Billede af skræppe i et tidligt vækststadium. Billedet er fra NIBIO's digitale plantevernleksikon.

Skræpper

Revideret april 2016

Tiltag for at reducere problemer med skræpper i uklippet rough

- En tæt græsbestand uden bar jord mindsker etableringen af skræpper. Unge skræppeplanters rødder er følsomme overfor konkurrence fra græsrødderne.
- Skræpper er følsomme overfor jordbearbejdning og hyppig slåning.
- Start bekæmpelsen tidligt, da er planterne nemme at fjerne med græstrimmer eller håndlugning.
- Slå skræpperne når planterne har 5-7 blade. På det stadie har planten mindst næringsreserver i rødderne.
- Gentag behandlingen 3-5 gange i løbet af vækstsæsonen for at udpine planterne og mindske tilvækst og skuddannelse. Slåning skader ikke vækstpunkterne, men det udpiner planterne. Vær opmærksom på, at første gang man slår en stor skræppe, er planten der skyder igen ofte mindre og frøstanden er lavere end på den oprindelige plante.
- Den mest effektive metode er at fjerne plantens vækstpunkter, som er beliggende indtil 5-7 cm under jordoverfladen. For at det skal lykkes kræver det, at man trækker hele planten op eller hakker pæleroden af nedenfor vækstpunkterne, for eksempel med en skarp spade.
- Selv om skræppen har en kraftig pælerod, kan det lade sig gøre at trække den op efter regnvej, når jorden ofte er blød. Dette kan ofte lade sig gøre om efteråret. I økologisk landbrug anbefales de sidste uger i juni, som en god periode til at trække skræpper op.
- Hvis det lykkes, er det vigtigt at fjerne hele planten med frøstand, så der ikke er mulighed for yderligere frøspredning.
- Sørg for at skræpper, som står brune og tørre om efteråret ikke får mulighed for at sprede frø i rough og øvrige græsområder.
- En sidste udvej kan være at bruge et pesticid. Sørg for at vælg det mindst miljøbelastende middel og optimer sprøjtningen (se andet faktablad omkring sprøjteteknik).

Nordiske greenkeepere (IPM ambassadører) som har kvalitetssikret denne tekst og som kan hjælpe med gode råd om bekæmpelse af skræppe

Niels Kvist Sørensen
Randers GK, Danmark
nk@randersgolf.dk
Tel: 45 53602452

Christoffer Jønsson
Oslo GK, Norge
christoffer@oslogk.no
Tel: + 47 47363586

Forfatter

Peter Edman
Banekonsulent
Svenska Golförbundet
Bäckgården
SE-533 91 Götene
Mobil +46 70 266 56 86
E-mail peter.edman@golf.se

Oversættelse: Karin Juul Hesselsøe
Form: Karin Schmidt